

Is er toekomst voor de Nederlandse aquacultuur?

Arjo Rothuis (Directie Visserij, Ministerie van LNV)

Na het lezen van het september 2005 nummer van "Aquacultuur" zou je haast gaan denken dat er geen toekomst is voor de Nederlandse aquacultuur (lees viskweek). De sector gaat gebukt onder de hoge prijzen voor de glasaal en de lage marktprijzen voor de meerval.

Zonder de problemen die er zijn te ontkennen denk ik dat er toch voldoende kansen liggen voor de verdere groei van de viskweek in Nederland. Een groei die niet zal voortkomen uit een groei van de paling- of meervalkweek, maar van andere soorten, door andere productiewijzen en vanuit een andere marktbenadering. Wereldwijd is er sprake van een toenemend gat tussen aanbod en vraag van vis. Vis wordt schaars. Bovendien worden de positieve gezondheidsaspecten van het eten van vis steeds duidelijker. Er is dus een groeiende markt voor aquacultuurproducten. Hiermee is echter niet gezegd dat elke gekweekte vis voor veel geld verkocht kan worden. Blijkbaar werkt de vismarkt niet volgens één principe, maar zijn er voor de verschillende producten (wild, kweek, vers, ingevroren) verschillende marktmechanismen. Dit vraagt om kennis van de markt.

Het door minister Veerman in januari 2004 ingestelde "Innovatieplatform Aquacultuur" (IPA) heeft de afgelopen periode veelvuldig gediscussieerd over de toe-

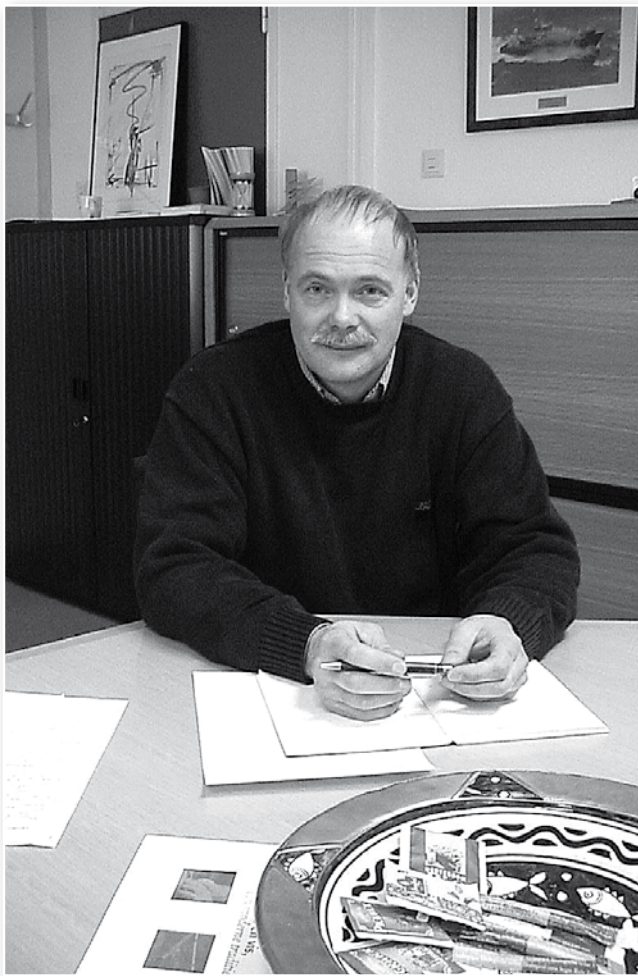
komstkansen voor de Nederlandse aquacultuur. Het platform is van mening dat bij de viskweek het accent moet gaan liggen op een verduurzaming van de huidige kweektechnologie, waarbij aandacht voor diergezondheid, dierwelzijn en kwaliteitsaspecten van het product (waaronder het zoeken naar alternatieven voor visolie en vismeel) belangrijke items zijn. Op termijn zal de sector voldoende kritische massa moeten bereiken om een daadwerkelijk alternatief te zijn voor de wildvangst. Hierbij is een duidelijke marktgerichte benadering van groot belang.

Een andere reden die mij positief stemt is de dynamiek binnen de sector. Onlangs heeft het IPA een folder uitgebracht. Hierin worden een aantal opmerkelijke initiatieven getoond, variërend van de combinatieteelt van zeegroenten en zeevis tot het kweken van mosselzaad in hatcheries. Dit laat goed zien dat de sector in beweging is. Er is sprake van vernieuwing. Er worden initiatieven genomen voor duurzame kweekmethoden, nieuwe soorten, en technologische

alternatieven voor huidige kweekmethoden. Dit werd nog eens geïllustreerd door de sprekers op de workshop "nieuwe soorten voor de aquacultuur", onlangs gehouden op initiatief van het IPA en het ministerie van LNV. Het feit dat er zich voor deze workshop zo'n 170 belangstellenden hadden aangemeld bevestigt de belangstelling voor de aquacultuur op dit moment.

Ook vanuit het beleid wordt er een stimulans gegeven. Europees en nationaal (LNV) beleid zijn erop gericht een verdere groei van de aquacultuur mogelijk te maken (binnen randvoorwaarden van duurzaamheid). Concrete resultaten van dit beleid zijn de oprichting van het IPA, de LNV subsidieregelingen van 2004 en 2005, nieuwe onderzoeksprogramma's, de website (www.aquacultuur.nl), de mogelijke oprichting van een innovatiecentrum voor zeecultuur, en de aandacht voor het wegnemen van belemmeringen in wet- en regelgeving.

Kortom, er zijn flink wat positieve ontwikkelingen. De omgeving waarbinnen de aquacultuur zich kan ontwikkelen is mijns inziens een stuk positiever dan enkele jaren

geleden. In hoeverre de viskweeksector zich daadwerkelijk zal ontwikkelen tot een serieus alternatief voor de wildvangst van vis, zijn sterk afhankelijk van het succes van een aantal grootschalige projecten (zoals het Tilapia project in Brabant) en van de ontwikkeling van (niche) markten.